

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **M. E.**, zastoupeného Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje**, se sídlem U Výstaviště 18, Přerov, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 16. 11. 2020, č. j. 72 A 42/2020-27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci Mgr. Ladislavu Bártovi **se přiznává** odměna za zastupování žalobce a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti ve výši 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná svým rozhodnutím ze dne 25. 9. 2020, č. j. KRPM-104582-32/ČJ-2020-140022-SV, zajistila žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) za účelem správního vyhoštění. Dobu zajištění stanovila na dobu 90 dnů ode dne omezení osobní svobody.

[2] Rozhodnutí žalované napadl žalobce žalobou, kterou krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. V odůvodnění uvedl, že žalovaná se řádně zabývala proveditelností účelu zajištění a poukázal na to, že s ohledem na velmi omezený časový prostor, v němž musí žalovaná o zajištění rozhodnout, lze v řízení o zajištění realizaci správního vyhoštění posuzovat pouze předběžně na základě informací a podkladů, které má správní orgán k dispozici. Krajský soud dále shrnul požadavky judikatury Nejvyššího správního soudu, které musí rozhodnutí o zajištění splňovat, a konstatoval, že rozhodnutí žalované jim vyhovuje. Ve věci bylo podle krajského soudu podstatné, že se žalobce nacházel na území České republiky neoprávněně, bez cestovního dokladu a bez finančních prostředků, které by mu umožnily z České republiky vycestovat, a že zde neměl žádnou rodinu ani známé. V době rozhodování o zajištění přitom nebylo zřejmé, že by účel zajištění nemohl být realizován. Závazné stanovisko Ministerstva vnitra k možnosti vycestování žalobce do země jeho původu sice představuje pouze podklad rozhodnutí o zajištění, avšak i tak má obdobné účinky jako závazné stanovisko podle § 149 správního řádu. Do jisté míry proto předurčuje vyřešení otázky existence možných překážek vyhoštění, které je žalovaná v tomto typu řízení povinna zkoumat. Ministerstvo ve svém stanovisku uvedlo, že vycestování žalobce do Turecka je s ohledem na jeho ekonomické motivy opuštění vlasti možné, neboť zde není reálné ani bezprostředně existující nebezpečí, které by vycestování bránilo. Krajský soud uzavřel, že z obsahu rozhodnutí o zajištění je zjevné, že se žalovaná důvody zajištění zabývala, že je podrobně popsala a prokázala a že se rovněž zabývala překážkami vycestování. Krajský soud se se závěry žalované ztotožnil, proto žalobu zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). V ní uvedl, že nesouhlasí s argumentací soudu a trvá na tom, že Turecko je obecně nebezpečnou zemí, u níž lze uvažovat o realizaci správního vyhoštění pouze tehdy, pokud to okolnosti konkrétního případu umožňují.

[4] Stěžovatel krajskému soudu také vytknul, že se, stejně jako žalovaná, spolehl na paušalizované a zcela obecné závazné stanovisko, aniž by otázku realizovatelnosti stěžovatelova vyhoštění jakkoli konkretizoval. Domnívá se, že na rozhodnutí o zajištění je třeba klást zvýšené nároky, neboť jde o rozhodnutí, kterým se omezuje osobní svoboda, proti kterému nelze podat odvolání, u kterého není možné přezkumné řízení ani obnova řízení a které nepodléhá automatické kontrole soudu. Rozhodnutí o zajištění je zásadně jediným podkladem, ze kterého může cizinec vyvozovat důvody svého eventuálního nesouhlasu. Stěžovatel má proto za to, že je nutné bezvýhradně trvat na tom, aby rozhodnutí o zajištění bylo plně přezkoumatelné a zajištěnému cizinci byla dána možnost úplné obrany proti existujícím vadám rozhodnutí a nemusel se spoléhat na možný obsah spisového materiálu, který nezná.

[5] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti setrvala na závěrech uvedených ve svém rozhodnutí. Dále uvedla, že má za to, že při zajištění cizince dostatečně zvažila realizovatelnost účelu zajištění a že v případě stěžovatele neexistovaly žádné překážky, které by správnímu vyhoštění bránily. Stěžovateli nehrozila návratem do vlasti žádná

pokračování

újma, správní vyhoštění tedy bylo možné, a proto zajištění stěžovatele bylo v souladu se zákonem.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu. Vady, ke kterým by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), přitom neshledal.

[7] Kasační stížnosti není důvodná.

[8] Podstatou jediné kasační námitky, kterou stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu, je otázka, nakolik je žalovaná povinna se v rozhodnutí o zajištění zabývat možnými překážkami vycestování, je-li zemí návratu země, která není bezpečnou zemí podle jiného právního předpisu.

[9] Stěžovatel se domnívá, že žalovaná je v takovém případě povinna se otázkou vycestování zabývat individualizovaným způsobem a konkretizovat důvody, pro které považuje správní vyhoštění za realizovatelné. Nemůže se proto spoléhat pouze na obecné stanovisko Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“). Žalovaná má naopak za to, že je pro účely zajištění dostatečné, pokud při posouzení realizovatelnosti účelu zajištění vychází z tohoto stanoviska.

[10] Stěžovatel v kasační stížnosti poukázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS. Rozšířený senát se v něm zabýval otázkou, zda má správní orgán v řízení o zajištění cizince vedle hodnocení, zda jsou splněny základní zákonné podmínky zajištění, přihlížet také k tomu, zda je účel zajištění alespoň potenciálně možný. Dovodil, že je-li již v řízení o zajištění zřejmé, že správní vyhoštění nebude možné realizovat, nelze o zajištění rozhodnout, neboť takové rozhodnutí by bylo nezákonné. Zdůraznil však rovněž to, že smyslem řízení o zajištění není postavit na jisto, zda má být cizinec vyhoštěn a předán na základě mezinárodní smlouvy či jinak nuceně vykázán z území České republiky, neboť smyslem tohoto řízení je pouze vytvořit podmínky pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován a nebyl v důsledku chování cizince zmařen. Správní orgán je proto povinen zabývat se v řízení o zajištění cizince možnými překážkami správního vyhoštění, předání či vycestování tehdy, pokud jsou mu tyto překážky známy nebo před rozhodnutím o zajištění cizince vyšly najevo. V takové situaci je správní orgán povinen před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit, zda je správní vyhoštění, předání či vycestování alespoň potenciálně možné.

[11] Tato východiska rozšířeného senátu lze pro účely posouzení předložené věci shrnout tak, že správní orgán je povinen se zabývat pouze těmi potenciálními překážkami realizace účelu zajištění, o kterých v době rozhodování o zajištění ví nebo které v této době vyšly najevo. Pouhá skutečnost, že země, do níž se má cizinec nuceně vrátit, není bezpečnou zemí podle zvláštního předpisu, však takovým důvodem není, neboť bez dalšího nezakládá překážku pro správní vyhoštění (srov. § 119a a § 179 zákona o pobytu cizinců). Neuvede-li tedy cizinec konkrétní důvody, pro které se domnívá, že správní

vyhoštění nelze realizovat, nebo nevyjdou-li tyto důvody v době rozhodování správního orgánu o zajištění cizince najevo, je závazné stanovisko Ministerstva vnitra o tom, že vycestování je možné, plně dostačujícím podkladem pro závěr, že účel zajištění lze alespoň potenciálně realizovat.

[12] Ačkoli stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že konkrétní důvody znemožňující účel zajištění v době rozhodování o zajištění žalované sdělil, ale žalovaná se jimi nezabývala a krajský soud toto pochybení nechal bez povšimnutí, ze správního spisu vyplývá opak. Žalovaná před rozhodnutím o zajištění se stěžovatelem vedla řízení o správním vyhoštění, v rámci kterého jej vyslechla. Z protokolu o výsledku vyplývá, že stěžovatel existenci potenciálních překážek popřel, když uvedl, že mu ve vlasti nehrozí žádná újma; může se vrátit ke své rodině; v České republice a ani v jiných státech Evropské unie nemá žádné příbuzné; na Českou republiku nemá žádné sociální, kulturní ani jiné vazby; v případě návratu do Turecka se neobává žádného postihu a nejsou mu známy žádné překážky, které by vycestování bránily; ve vlasti s ním nebylo vedeno trestní řízení a nemá zde ani žádné problémy se státními nebo soukromými osobami; v případě návrtu mu nehrozí mučení, trest smrti, nelidské či ponižující zacházení, trest a ani jiné vážné nebezpečí; v žádné ze zemí Evropské unie nepožádal o azyl; jeho zdravotní stav je dobrý a nemá žádné zdravotní omezení; nesdílí s občanem České republiky či Evropské unie společnou domácnost a na území Evropské unie nežije ani žádná osoba, vůči které by jeho případné vyhoštění bylo nepřiměřeným zásahem do soukromého nebo rodinného života, či která by byla částečně či zcela odkázána na jeho péči. Žalovaná vyslechla stěžovatele v rámci řízení o správním vyhoštění dne 24. 9. 2020, o správním vyhoštění rozhodla následující den 25. 9. 2020 a bezprostředně poté v tentýž den i o jeho zajištění. Krajský soud proto správně dovodil, že v době rozhodování o zajištění nic nenásvědčovalo závěru, že by účel zajištění nemohl být realizován.

[13] Nejvyšší správní soud tedy považuje napadený rozsudek za zákonný a kasační stížnost za nedůvodnou. Postupoval proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. a kasační stížnost zamítl.

IV. Náklady řízení

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, žalovaná byla ve věci úspěšná, prokazatelné náklady jí však v souvislosti s řízením o kasační stížnosti nevznikly.

[15] Krajský soud stěžovateli ustanovil zástupcem advokáta Mgr. Ladislava Bártu. V takovém případě hradí podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona jeho odměnu a hotové výdaje stát. Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby – sepis a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], za který zástupci náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu] a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatele nedoložil, že by byl plátcem daně z přidané hodnoty, přiznaná odměna se proto o tuto daň nenavýšuje. Celková výše odměny a

pokračování

hotových výdajů tedy představuje částku 3 400 Kč a bude ustanovenému zástupci vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku na jím uvedený bankovní účet.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 23. září 2021

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu